

Acésta fóia ese cate 3 cóle pe luna si costa 2 fiorini v. a. pentru membrii asociatiunei, éra pentru nemembrii 3 fr. Pentru strainatate 1 galbenu cu porto postei.

TRANSILVANI'A.

Fóia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Abonamentul se face numai pe cate 1 anu intregu. Se abonédia la Comitétulu asociatiunei in Sibiu, séu prin posta séu prin domnii collectori.

Nr. 5.

Brasiovu 1. Martiu 1876.

Anulu IX.

Sumariu: Epistola adressata dlui dr. M. G. Obedenariu. — Filosofi'a poporului. (Fine.) — Documente historice din 1848 et 1849. (Urmare.) — Procesu verbale. — Publicarea baniloru incursi. — Bibliografia.

Domnulu meu si onorabile Collegu!

Déca Ti-am remasu pâna astadi datoriu cu respunsu la epistol'a D-Tale de dato Paris 1. Ianuariu a. c., plina de apretiaru juste si de sentimente amicabile, caus'a unica fù, cà am asteptatu nuo'a opera a D-Tale, prin care 'Ti implinesci de nou missiunea de apostolu alu romanismului in Franci'a, séu cá se me corregu, in tóta lumea civilisata; pentru-cà totu ce se scrie bine si justu in limb'a francesa, este cautatu si cititu in classile de frunte ale popóraloru civilisate. Acumu inse oà cartea D-Tale imi vení la mana fóra nici o dificultate, „pe calea batuta“ — si dupa-ce am trecut prin trens'a cu tóta attentiunea de care mai sunt capabile in acésta etate a mea, in locu de a'Ti multiamí intr'o scrisorica privata, de care se scimu numai noi amendoi, permite'mi se trecu preste modesti'a D-Tale si se'Ti multiamescu in faci'a natiunei. Mai antaiu inse voiú se'Ti spunu unele lucruri betranesci de ale mele, de unde apoi vei fi in stare se apretiedi bucarí'a mea simtita la vederea operei D-Tale „La Roumanie économique d'après les données les plus récentes. Géographie, état économique, anthropologie etc.“

Una din maximele politice ale statului in care m'am nascutu, am crescutu si inbetranitu en, fusese odenióra ca, tinerimea studiósá se fia crescuta intr'o specie de urgia asupra totu ce este frantiosescu. Franci'a si mai alesu capital'a sa, care este totu-odata capital'a civilisatiunei, era descria cá una Sodoma moderna; caracterulu francescu consideratu cá celu mai periculosu din lume; poporulu francescu cá inemicu alu lumii. Parintií carii permittea filorú si ficeloru se invetie limb'a francesa, trecea de oppositionali, de perturbatori, de adversari ai sistemei gubernementale. Asia individii din generatiunea nóstra, puçini càti au apucatu se invetie limb'a lumii civilisate, o facea mai multu intr'ascunsu, pentru cá se nu cada in prepusu de spirite malcontente, se castige din alte studie calcule rele si se'si inchidia càte o modesta cariera, care pentru romanii din imperiu si de altumentrea era fórté problematica si nesigura, inca si pentru aceia, carii cá se inaintedie, isi renegá sangele si religiunea.

Dupa siesesprediece ani petrecuti prin scóle scuturandu pulberea si stergundu-ne ochii inpainjinati, esindu pe scen'a cea mare a vietiei, incetu cu incetisiorulu incepuramu se cunóscemu cumplitete erroru in care fuséseramu educati, si se apretiemu immense folóse pe care le póte trage natiunea nóstra din invetiarea limbeloru neolatine, anume a celei italiáne si a celei francesci. Intr'aceea la Dv. generatiunea contemporana cu noi, ne apucase de multu inainte pe acestu terrenu alu cunoscintieloru, fóra cá se scimu unii de altii. Pre candu noi eramu condamnatu se invetiamu alte càteva limbi cu totulu straine geniu-lui limbei nóstre, precumu german'a, magiar'a, serbésca, ruten'a, parintií Dv. domnule doctoru, invetiá in a trei'a parte de tempulu ce'lu perdeamu noi, ambele limbi neolatine, séu celu mai puçinu una dintru acelea, pe cea francésca. Pre candu la noi era interdusa cu rigóre studierea la universitati externe, parintií Dv. isi facea studiele in Parisu si pe la universitati din Itali'a. Pre candu noue ni se esplicá fórté saraca, éra classicii elini nici-decumu, ai Dv. ii citea, pe cei latinesci in excellenté traductiuni francesci séu italiáne, éra pe cei grecesci in originalu. Pre candu la noi nu potea se strabata nici-unu diariu din tieri straine, afara de „Augsburger allg. Zeitung,“ si acela inca numai cá din gratia, la persóne alese, in cabinetele de lectura ale parintiloru Dv. poteai se affi cele de antaiu diarie ale lumii. Parintií Dv. nu prea avea scóle publice, dispunea inse de midiulóce materialu pentru cá se'si tiena scóla in casa, in familia, séu cá se'si duca pe fiii lorú in ori care statu alu Europei civilisate. In patri'a nóstra se affá multe scóle publice, facute inse spre a ne intuneca spiritele, a ne implanta despretiu chiaru càtra noi insine, a ne falsifica istori'a si a'si bate jocu de originea nóstra; éra déca scaparamu din acelu periculu infricosiatu si plinu de infamia, avemu se multiamimu totu numai acelorú parinti ai nostrií, carii trecusera cá prin „cele siepte vami“ pâna la Itali'a, pâna la Rom'a, éra de acolo mai apucasera si in largulu Europei occidentale, pe nesciute, pe neasteptate. Fára luminele aduse de aceia, nu sciu ce era se se alóga de noi descendentii lorú. Totu aceia ne invetiasera

si canteclul citatu de D-Ta la pag. 393: „Nu duceti asia departe pe-imperatul Bonaparte etc.“ si mai inca altulu elegiacu: „Minunatul Bonaparte, standu in mare de departe, in marea apusului, in prénia Portmuthului etc.“ Va intrebă cineva: De unde sciă poporul romanescu înainte cu 60—70 de ani despre evenimentele din Franci'a, si cine'lu invetiă se cante faptele heroice si gloriöse, catastrofele si desastrele imperatului Napoleonu I.? Din sut'a de mii de romani cāti isi versă sangele in totu tempulu in liniile armatei austriace, camu a trei'a parte scapandu cu viétia, dupa servitiu activu de 16 pàna in 20 de ani, (oficirii 40 de ani), venindu acasa mai toti că invalidi, in serile de érna, séu in serbatori, si in ór'a de amiédi sub repaosulu de labórea campului in tempulu verei, densii narrá familiiloru romanesci „minunile lui Bonaparte, pe care nu'lu predea nici-unu glontiu, pàna nu'lu fermecà o femeia, precumu fermecase Dalil'a pe Samsonu.“ Éra dupa-ce se latí scirea despre mórtea acelu geniu alu luméi latine (1822), parintii nostrii nu voiă se creda, precumu nu credea nici poporul Franciei, ci cantá mereu că l'au dusu „pe corabia englezésca, la Elen'a se robésca.“ Atàtu era de vii sympathiile poporului romanescu din Transilvani'a si Ungari'a pentru Franci'a si imperatul ei! Manifestatiunile cele mai recente din a. 1870, documentate la nenumerate ocazioni in spiritulu parintiloru nostrii le cunosci si Dta, de aceea trecu înainte.

Déca sympathiile natiunei nóstre preste totu sunt asia de vii, perseverante si intensive pentru Franci'a, că si pentru Itali'a, credu că dorinti'a nóstra inca este prea legitima, că si numele de romanu orientale séu daco-romanu, se sune cātu mai desu la audiulu Franciei, si conditiunile de viétia nóstra nationale se ajunga, anume cu ajutoriulu pressei, la cunoscinti'a marei si gloriösei natiuni. Acestei dorintie au corresponsu toti acei romani, franci, italieni. cāti au scosu la lumina informatiuni in limb'a francesa despre romani si de tierile locuite de ei. De aceea am disu si voiü repeti in totu restulu vietiei mele: Binecuventata se fia tierin'a aceluor boieri buii patrioti ai Moldaviei si ai Munteniei, carii incependu dela Dimitrie Cantemiru pàna la parinti Dvóstra, intr'unu periodu de 120 de ani au datu exemplu si au indemnatu pe compatriotii loru că se invetie bine limb'a francésca, că cei dotati cu midiulóce materiali se si tramitia pe fii loru la facultati, la politechnicu si la scóle militari din Parisu, Brusella, se cante a face cunoscinti'a celoru mai gloriosi barbati, si adeveratii luminatori ai omenimei. Értatu se'mi fia pecatulu; dara am pismuitu adesea pe generatiunea Dtale din Romani'a, care a fostu atātu de fericita, că se asculte pe barbati că Michelet si Quinet (ginere alu lui G. Asachi), se castige pentru patri'a loru favórea celoru mai illustrii barbati ai Franciei, se petréca cu anii in societatea ilustratiuniloru ei, ai geniiloru din dilele nóstre. Dara Dv. nu v'ati indestulatu nici cu

atata, ci ati adusu in patria barbati că Vaillant, că Davila, că E. Desjardins, că De Marsillac, Th. Foucault, De Gobart si alti multi, că se ve cunósca si studiedie patri'a si pe poporu acilea pe locu, din tóte punctele de vedere. Mai totu pe atunci ati invitatu si din ilustratiunile Italiei, pe unu Ubicini si mai de aprópe Ed. Gioia spre acelasu scopu. Ereditulu si generosulu filoromanu dn. Vegezzi-Ruscalla fusesse multu mai înainte in tierile nóstre, si ne-a conservatu scumpele sale sympathii pàna in momentele de facia. Ve pismuescu domnule collegu, dara vei conveni că invidi'a mea este de escusatu.

Langa acei barbati eminenti ve alaturarati mai multi dintre Dv., că se predicati numele romaniloru si alu Romaniei in tóta lumea prin vehicolulu limbei francese incependu dela Eliadu, Bratenii, Rosetti, pàna la excellent'a fiica a Ghiculesciloru Dora d' Istri'a, pàna la Vas. Alexandri, Bas. Boerescu (La Roumanie d' après le traité de Paris), Aurelianu et Odobescu (Notice sur la Roumanie, Paris 1868), Em. Cretulescu, Hasdeu (Histoire dela tolérance religieuse en Roumanie 1873). Astadi vii Dta si dai Franciei si luméi notiuni despre romani, intre altele, inca si din unu punctu de vedere, la care pàna acumu au cugetatu fórté puçini dintre noi, adeca si din celu anthropologicu. Că-ci nu me simtiu in putere că se apretiediu dupa cumu ar merita acésta întreprindere a Dtale, pre cātu de grea, pe atātu de maretia, a carei lipsa era simtita de multu! Ai spartu unu drumu domnule doctoru, cunoscutu pàna acilea numai prea pucineloru alesi de profesiunea Dtale, nu si publiculu nostru. Esci membru alu societatiei anthropologice din Paris; Dta ai aratatu collegiloru Dtale de acolo, cumu sci se applici theoriile in viétia natiunei Dtale. De nu ai fi mai fi facutu nimicu pentru densa că professoru la universitatea din Bucuresci si că medicu in capital'a Romaniei, totuodata că auctoru alu diverseluor publicatiuni medicali, acésta singura scriere trebuea se'ti asigure dreptulu la recunoscinti'a natiunei.

Filosofi'a poporului.

(Urmare.)

„Cine cerne tóta diu'a e semnu că n'are gustu se framente.“

„Cine spune multe, face pucine.“

„Cine tace si face.“

„Cine s'a friptu in focu sufla si 'n soc.“

„Diece intiepti nu potu se descurce ceea ce unu nebunu a incurcatu.“

„Totu sacu 'si gasesce petecu.“

„Si-a gasitu tingirea capaculu.“

„Nu-ti intinde petiorulu pana nu te ajunge patulu.“

„Cainii cari latra, nu musca.“

„Fag'a e rusinósa, dar' e sanatósa.“

„Pisic'a blanda sgarie reu.“

„C' unu racu totu saracu.“
 „Carbunele stinsu iln iei in mana si te arde.“
 „Déca nu e cine nu e, cine e se nu mai fia.“
 „Cine in amoru nu crede, n'aru mai calca érba verde.“
 „Cu o flóre nu se face primavéra.“
 „Lupu 'si schimba perulu, dar' naravulu nu.“
 „Tómn'a se numera bobocii.“
 „Turcu e turcosu, tîganu fricosu.“
 „Omu déca 'n betranesce, pune 'i paie si 'l pâlesce.“
 „Boeru e totu boeru, si incinsu cu funia de tei.“
 „Cine misca, totu mai pisca, cine siéde, cód'a 'i cade.“
 „Mai bunu e unu iepure in frigare decatu doi in crangu.“
 „Cine se teme de bruma, se nu sadésca via.“
 „Lupulu te pâresce, si totu lupulu te judeca.“
 „Omulu e avutu candu nu e datoriu nimicu.“
 „S'a scremutu muntele si-a nascutu unu siórece.“
 „Decatu maine unu bou, mai bine adi unu ou.“
 „Ce e in mana nu e minciuna.“
 „Nu facu tôte muscele miere.“
 „La riu n'au ajunsu si pôlele si-au ridicatu.“
 „Cui e fómę codru visédia.“
 „Vrabi'a malaiu visédia.“
 „Si vrabi'a puia.“
 „Totu tîganu 'si lauda ciocanu.“
 „Unu D-dieu da, si altulu iea.“
 „Da-mi Dómne ce n'am ganditu, se me miru ce m'a gasitu.“
 „Fa-ti crucea mare, cà dracu e betranu.“
 „Gain'a care canta sér'a nu face oua diminéti'a.“
 „Dela copaciulu cadiutu si babele aduna cren-gile.“
 „Nu e in tôte dilele pasci.“
 „A gasitu sátu fara caini si se plimba fara cio-magu.“
 „Boerii tienu fumulu de pe urm'a saracului.“
 „Iea 'l de pe mine cà 'l omoru.“
 „Numai sórele póte se 'ncaldiésca tóta lumea.“
 „Dupa póma se cunósce pomulu si dupa fapta omulu.“
 „Mai bine saracu si curatu.“
 „Pecatulu intra ridiendu, si ese plangendu.“
 „Ochulu stapanului ingrasiu calulu.“
 „Nu vinde pelea ursului inainte de a'l ucide.“
 „O meseria platesce catu o mosia.“
 „Dupa batalia multi viteji s'arata.“
 „Dupa ce s'a frantu carulu, multi arata drumulu celu bunu.“
 „Déca pomulu cade, 'i piere si umbr'a.“
 „Cine e érn'a la ogoru, e si vér'a la oboru.“
 „Mai bine o pasere in colivia decatu o suta pe gardu.“
 „Cine vrea se omóre unu caine, 'i scóte cà 'i turbatu.“
 „Tufa in capu, tufa in punga.“
 „P'o urechia intra si pe alt'a ese.“

„Candu a crescutu tigr'a si candu a strîmbatu gatulu.“
 „Cotoiulu s'a calogarithu si s'a juratu cà nu mai mananca sióreci.“
 „Dupa ce e négra, o chiama si Néga.“
 „A semanatu castraveti“
 „Si au resaritu scaieti.“
 „Chelului despre chelia“
 „Se nu 'i spui vr'o istoria.“
 „Nu este rasuru“
 „Se n'aiba cusuru.“
 „Ce e frumosu“
 „Pórta si ponosu.“
 „Ride omu de omu si draculu de toti.“
 „Gur'a lumii numai pamentulu o astupa.“
 „Fia-care se léga unde 'l dóre.“
 „Totu insira la gogosi,
 „Spuinđu despre mosi perosi.“
 „Vorbesce neispravite“
 „La insir-te margarite.“
 „Scie vorbe se indruge,“
 „Par' cà totu la tietia sugę.“
 „Scie ca la calulu prostu“
 „Se iea hamulu pe de rostu.“
 „Scie sfaturi se dea“
 „Catu scie si bab'a mea.“
 „Dile insirate“
 „Fire incurcate.“
 „Pandia reu tiesuta“
 „Si vreme perduta.“
 „Unde chioresce,“
 „Si unde lovesce.“
 „Retacirea din urma mai rea decatu cea d'antaiu.“
 „Imbucatura mare se 'nghiti“
 „Si vorba mare se nu dici.“
 „Par' cà se pune la ciorba“
 „Una intr'alta totu se sórba,“
 „Astfeliu nu-ti dà pasu la vorba.“
 „Boulu se léga de córne si omulu de limba.“
 „Cu chiorii chioresci, cu gangavii gangavesci.“
 „Cuventulu
 E ca ventulu.“
 „Mesterulu strica si drege de frica.“
 „Nu se ajunge nici cu armasariulu“
 „Nici cu ogariulu.“
 „Limb'a óse n'are, si óse sfarama.“
 „Cu rim'a mica se prinde pescele mare.“
 „Cu o lingura de miere mai multe muscé prindi decatu cu o bute de otietu.“
 „De multe ori glum'a“
 „Injura mum'a.“
 „Gura aduce ura.“
 „Pana la imperatulu“
 „Rabda incaieratulu.“
 „Siérpele pana nu 'lu calci pe códa nu se in-tórece se te musce.“
 „Cu o minciuna boierésca“
 „Treci prin graniti'a nemtiésca.“

„Candu vede omulu nevoia
Vorbeste ce nu 'i e voia.“

„Si-a mancatu credinti'a ca tiganulu biseric'a.“

„Cine pórtá plosc'a cu minciunile, nu o duce
multu.“

„Cu gogosi de tufa nu se negrescu sprincenele.“

„Bub'a capu nu face

Pana nu se cóce.“

„Din sgaibuliti'a mica

Buba mare se ridica.“

„Tiganulu la malu se innéca.“

„Dintr'unu rasuru esu si trandafiri si maracini.“

„Ce-a facutu mam'a si tata

O se faca fiulu si tata.“

„Cine fura adi unu ou

Maine fura si unu bou.“

„Cine fura adi unu acu,

Maine fura si-unu gansacu.“

„Tiganulu pana nu fura nu se tine omu.“

„Ovreiulu pana nu insiéla nu mananca.“

„Unde se gasesce freulu se cere si calulu.“

„Unde se gasesce siéu'a se cere si ipingéoa.“

„Pe unde a saritu capr'a sare si éd'a.“

„Candu nu e frumosu,

Pupa si mucosu.“

„Purcellu de'i vei taia urechile si cód'a din gra-
dina, mane numai se aiba loc pe unde se va veri,
apoi 'lu vei gasi acolo.“

„Ce mi e popa Stanu, ce mi e Stanu popa.“

„Ba e tunsá, ba e rasa.“

„Ba e ratia, ba é ratioiu.“

„Negustoriulu vinde cu cotulu si hotiulu 'i fura
cu totulu.“

„Lupulu e cu numele si vulpea cu darulu.“

„Gura are si gur'a nu 'i se aude.“

„Din calea betivului si Christosu s'a abatutu.“

„Te amesteci cá marariulu in bucate.“

„Nu-ti amesteca lingura unde nu-ti ferbe ól'a.“

„Dupa mórte si calu de ginere.“

„Ceea ce vei semana, aceea vei secera.“

„Cinci Tataři de Crim, platescu mai multu de-
catu diece de Bugeacu, si cinci Moldoveni birnescu
pe diece Tataři de Crim; earu cinci Codreni, adeca
Tighiceni, batu pe diece Moldoveni.“

„Saruta-lu in botu, de vrei se-i iei totu.“

„Nici usturoiu n'a mancatu, nici gur'a nu-i mi-
róse.“

„Nici carnea cu ósa, nici frigarea arsa.“

„Ori Stanu ori Capitanu.“

„Nu mesura pe altii cu palm'a ta.“

„Cine cade singuru, nu plange.“

„Dicundu numai miere, gur'a se face dulce.“

„Cine alege culege.“

„Cate bordeie atatea capete.“

„La perulu laudatu nu merge cu saculu.“

„Calea drépta e cea mai scurta.“

„Cine vrea trandafiri, cauta se vrea si spini.“

„De departe calu 'si bate, éru d'aprópe ochii 'si
scóte.“

„De departe trandafiru, éru d'aprópe borsiu cu
stiru.“

„Dupa risu se cunósce nebunulu.“

„A lua cu unulu si a da cu pumnulu.“

„Picatura mica pétr'a gauresce.“

„Multe mani facu sarcin'a mai usióra.“

„Mierea e mórtea musceloru.“

„Pomulu mare cade tare.“

„Candu séca laculu, se vede pescele.“

„Otiétulu tare vasulu seu si 'lu sparge.“

„Boii ara ordiulu si caii ilu mananca.“

„Doué petre tari nu potu macina.“

„Unde gain'a canta, cocosiulu tace.“

„Vulpea candu n'ajunge la gaini, dice cà suntu
spendiurate.“

„Dela unu reu platitoriu, primesce unu sacu de
paie.“

„Ól'a acoperita nu cade gunóie intr'ensa.“

„E mai bine se taci decatu se vorbesci reu.“

„Bivolulu nu se teme de purece.“

„Cine n'a gustatu amarulu nu scie ce e dulcele.“

„Nu vorbi unde nu vedi urechi.“

„Vaca buna se vinde din staulu.“

„Paiulu catu de micu 'si are umbr'a sa.“

„Tóta paserea pe limb'a sa pere.“

„Sabi'a de auru taia mai bine decatu cea de feru.“

„Matur'a vechia ajunge la grajdu.“

„Darea trece marea.“

„Satululu nu crede flamendului.“

„Hotiulu fura si jura.“

„Mórtea pisiciloru, bucuri'a sióreciloru.“

„Schimbarea domniloru, bucuri'a nebuniloru.“

„Corbu la corbu ochii nu 'si scóte.“

„Care manica nu intuneca.“

„Cine da din mani nu se innéca.“

„Gardulu cu proptele nu cade in timpuri grele.“

„Cine nu primesce svatu, nu e nici de ajutatu.“

„Cine padiesce limb'a, 'si pastrédia capulu.“

„Móre calulu, 'i remane siéoa; móre omulu 'i
remane numele.“

„Caventele eece bune ungu, éru cele rele im-
pungu.“

„Intiél'a la mania e unu inceputu de nebunia.“

„Cu bucatari'a plina, saraci'a e vecina.“

„Somnulu multu nu e fara vise.“

„Vorb'a multa nu e fara minciuni.“

„In cas'a lenesiului totu d'a un'a e serbatóre.“

„Lenea e inceputulu seraciei.“

„Mai multe musce cadu in miere decatu in otiétu.“

„Mai multa gura de catu tréba.“

„Totu ce sbóra nu se mananca.“

„Dupa cumu e unchiulu asia si nepotulu.“

„O'i'a riíosa imple tóta turm'a.“

„Nime nu scie mai bine unde 'lu stringe cism'a,
decatu celu ce o pórtá.“

„Pétr'a care se scóte adesea din locu'i, nu prin-
de radacina.“

„Ochii care nu se vedu se uita.“

„Mai bine cu capulu netunsu decatú cu elu taiatu.“

„Pune vitia, bea vinitia.“

„Nu cumpera pisica in traista.“

„Si lanósa si laptósa, si se-ti via de cu séra
a casa.“

„Pana se vediu albe in capestere, mi-a esitu
perulu prin caciula.“

„A scapa de unu dracu si a da intr'unu lacu.“

„Cine cauta iepuri in biserica, se intórcé fara
venatu acasa.“

„A ascunde aculu in claia de fenu.“

„Intre orbi chiorúlu imperatiesce.“

„Calulu cà e cu patru petióre si totu se potie-
nesce.“

„Bate ferulu pana e caldu.“

„Cumú e santulu si tamai'a.“

„Nevoi'a multe ne invatia.“

„Unde e gustu nu incape cértá.“

„Déca i dai multu nasu, ti se urca in capu.“

„Lasa-me in casa, lasa-me sub patu, lasa-me in
patu.“

„Nu strica orzulu pe gasce.“

„Cine se scie cu musc'a pe caciula, se apera.“

„Gai'n'a déca se vede in porumbu, 'i da cu pi-
tiorulu.“

„Cine va se traiéscá in pace, aude, vede si tace.“

„Tiganu candu s'a facutu imperatu, anteu pe
tata-seu 'a spendiuratu.

„Ride dracu de porumbea négra.“

„Pe tiganulu de 'lu vei spala, totu negru va re-
manea.“

„Nu te intinde pana unde nu te ajunge invelitórea.“

„Cine scie si ast'a la ce o fi buna?“

„Una spune omulu si alt'a face Domnulu.“

„Fa imprumutari si te astépta la superari.“

„Timpulu cumpera paele si nevoi'a le vinde.“

„Totu patitulu e priceputu.“

Documente historice din 1848 et 1849.

(Urmare.)

44. Se impartasiesce Dlui V. Prefectu Stefanu
Moldovanu, spre a cerceta si a reporta adeverulu.

Sibiú 17/5 Nov. 1848.

prin

Georgie Baritiu,
secretariu.

Hochlöblicher Landesvertheidigungs- Ausschuss!

In den letztvergangenen Tagen sind in den be-
nachbarten Ober-Albenser und Kükülöer Comitaten
auf den meist verlassenen und unvertheidigten Edel-
höfen gräuliche mit Menschenmord, Raub an Vieh

und andern Vermögensgegenständen begleitete Ver-
heerungen ausgeübt worden. Dieser der Menschlich-
keit widersprechende, dem guten Rechte der Sachsen
und Romanen gewiss schädliche Uebelstand nöthiget
den Magistrat, einen Hochlöblichen Landesverthei-
digungs-Ausschuss dringend zu bitten, diese Gräuel-
thaten, die keineswegs geeignet sind die Sache der
friedlichen zur Vertheidigung herausgeforderten Be-
wohner dieses Landes, und der treuen Unterthanen
eines gerechten Herrn zu unterstützen, bei den ge-
genwärtig nur ihren Tribunen Folge leistenden Ro-
manen, durch das in Hermannstadt befindliche Co-
mité wirksam und eiligst abstellen zu lassen.

Mit vollkommener Hochachtung geharrend

E. H. L. L. V. A.

Mediasch 31. Oct. 1848.

gehorsamste Diener

Magistrat der k. Fr. St. und St. Mediasch.

Daniel?

Michael Krüger m. p.

Sen. und Obernot.

(Ordinu secretu).

45. Comitétulu Natiunei Romane.

Domnule Protopopu si vice-prefectu!

Ai aflatu que I. General Comando din comita-
tulu Alba inferiora a formatu districtulu Blasiului, unde
a denumitu administratori provisorii romani pe ca-
pitanulu de cavalerie Popa dela Vajda-rece si pe
concepistulu tesauraru Petru Manu. In sedentia co-
mitetului pentru aperarea tieriei ce s'a tinutu astadi
s'a gasitu cu cale ca si partile disponibile din comi-
tatulu Kükülö sa se incorporeze cu noulu districtu
alu Blasiului. Fiindca sasiu voru sa adaoge la scau-
nulu Mediasului sau la alte scaune vecine 13 sate
din acelu comitatu ce este in desfacere, sub pretestu
que suntu locuite de sasi, cu tote que noi avemu
stiintia que suntu locuite mai totu de romani, aru
fi mare paguba pentru noi, quandu amu lasa pe sasi,
qua pe niste frati ai nostri pe carii iamú scapatu
de unguri, sa'i lasamu sa'i subjuge. Acestia suntu
atatu de siguri in reusirea loru in privintia acesta,
incatu a si trimisu pe Vestitulu loru Popa Roth qua
sa faca pregatirile trebuintiose pentru incorporarea
aceloru sate cu scaunele sasesci. Comitétulu aperandu
causa nationala din tote puterile, a propusu astadi
iu sedenti'a comitetului pentru aperarea tieriei, qua si
din partea natiunei romane sa se tramita acolo unu
comissariu spre a cerceta, daca populatiunea sasa e
mai numerosa de quatu cea romana, si daca fiind
romani mai multi de quatu sasi, vrevoru ei ca sa se
adaoge la scaunele sasesti. Persoan'a cea mai po-
trivita care sa representeze in materi'a acésta si do-
rinti'a comitetului si interesulu natiunei ésti numai
Domniata, si numai Dta poti sa scapi pe bietii fratii
nostrii de a do'a subjugare prin sasi, mai periculósa

decatu cea din taiu prin nnguri. De aceea comite-
tulu te invita, ca ori unde vei fi, indata dupa primi-
rea acesteia sa te intorci la Mediasiu, si acolo sa as-
tepti porunc'a comitetului ce ti se va tramite, spre
a merge in calitate de comissariu la acele 13 sate
nenorocite, si a paralisa din toate puterile lucrarea
Popei Roth, qua sa le putemu mantui de pericolulu
nouvei subjugari ce le amerintie.

Simeon Barnutiu, Aaron Florian,
presiedente. secretariu.

46. Comitetulu Natiunei Romane.

Domnule Protopopu si vice-Prefectu!

Ti se alatura aici copia de pe ordinatiunea I
General Comando datu 17. Novembre a. c. sub Nrui
4543, 4575, 4576 si 4607 din care te vei incredintia
que te-ai denumitu co-administrator provisoriu in co-
mitatulu Kükülö pe lunga pensionatulu capitan Co-
mendo, dinpreuna cu evangeliculu preotu Stephanu
Ludwig Roth.

Comitetulu comunicandu acésta ordinatiune cu
domniata te invita, qua fora intardiare sa te infa-
ciasezi la pensionatulu capitan Comendo in Dicsö-
Szent-Márton, care va fi residentia comitatului, si im-
preuna cu densulu si celalaltu co-administratoriu sa
intri in functiunea cu care te-ai insarcinatu.

Comitetulu convinsu que acestu officiu nu se
putea incredintia in maini mai demne, speréza que
in tote lucrarile relative vei intrebuintia acelu zelu
si vei desfasiura acea activitate, prin care sa meritezi
increderea ce I. general comando a avutu in persona
domnicitale, si sa justifici acceptarea comitetului de
a reprezenta natiunea romana cu demnitate si de
ai apera drepturile si interesele cu barbatie.

Sabiiu 19. Novembr. 1848.

In absentia Praesidintelui
Ioanu Bran,
Aaron Florian.
secretariu.

46 a) Z. 4543. 4575. 4576. et. 4607.

In Folge der jüngst eingetretenen Ereignisse
haben die Beamten des Kokelburger Comitats ihre
Posten verlassen, und sind flüchtig geworden.

Um den nachtheiligen Folgen vorzubeugen, welche
aus dem Mangel eines obrigkeitlichen Schutzes ent-
stehen würden, finde ich mich daher kraft meiner
Proklamation vom 18. v. M. bestimmt, das Kokel-
burger Comitats mit Ausnahme jener grösstentheils
von Sachsen bewohnten Ortschaften, welche unter
dem Collectivnamen 13 Dörfer bekannt sind, und die
ich bereits den benachbarten sächsischen Jurisdic-
tionen zugewiesen habe, unter die provisorische Lei-
tung des gegenwärtig zu Mediasch domicilirenden
pensionirten Herrn Hauptmanns Carl Comendo zu
stellen, und ihm den Herrn Pfarrer Stefan Ludwig

Roth aus Meschen, und den Herrn Erzpriester Stefan
Moldovan aus Mediasch ad latus zur Führung der
Geschäfte beizugeben.

Wovon das Comitée zur Wissenschaft mit dem
Auftrage verständiget wird, den Erzpriester Moldovan
anzuweisen, sich alsogleich zur Disposition des Herrn
Hauptmanns Comando, der seinen Sitz in dem Pre-
torialorte Dicsö-Szent-Márton des genannten Comi-
tats nehmen wird, zu stellen, und durch Umsicht und
thätige Verwendung sich sowohl seiner neuen Stel-
lung als meines in ihn gesetzten Vertrauens würdig
zu erweisen.

Hermannstadt am 17. November 1848.

Puchner m. p.
Fml.

Collationirt und dem ungestempelten Originale
gleichlautend befunden.

k. k. Bezirksamt als Gericht.
Hatzeg am 2. April 1856.

F. H. (?)
k. k. Bez.-Adjunkt.

47.) Graiulu lui H. Windischgrätz Alfred, C. C.
G. mareschalu, povatuitorulu taturoru c. cr. legione,
(afora de acele ce acumu sá afla in Italia) viteazu
insastratu cu lana de auru si cu ordulu militarescu
alu Maria Tereziei etc. etc. proprietariului Caesario
Regiu Regimentu de Calareti usiori cu numero a
4-a càtrà locuitorii ori de care limba si plasa a Uñ-
gariei si Transsylvaniei. Locuitoriloru Ungari si Trans-
sylvani! De vreo câteva lunie terroristica Domnie
unoru venditorii de Patrie, rebellistii, au facutu pa-
cinica Ungarie unu campu sangierosu plinu de pe-
riculosulu belu civilu. Rebellisti orbeste soru scu-
latu asupra drepturiloru si marirea incoronatului
loru Rege. Libertatea personala e apasata, securi-
tatea averiloru periclitata, si paciniculu oconomu
dela spornica sua deprindere despartitu e silitu a
prinde arme, chiaru asupra legitime incoronatulu loru
Rege!

Acestui periculosu, buna starea si sigurantia Im-
periului amenintatoriu statu a pune capetu, e datoriu,
si porunca Domnitoriului nostru, si alu meu celu mai
strinsu propusu.

Dupa prea inalta porunca a majestatii sale care
e Regele, si Principele vostru, voi sa intru in Pa-
tria vostra cu o armata vitesa si credinciosa, nu ca
inimicu, ci ca sa debelesu (ingingu) pre rebelisti, si
in Patria vostra prin Rebelli darimata, sa restau-
resu iarasi pacea. Catanele mele voru tine strensa
disciplina, dar cu toti aceia, care sau poarta, sau
prindu, sau pre altii silescu, sau amagiescu sa prinda
arme asupra loru, ca cu inimici maiestatii sale, ca
cu rebelisti voru tracta.

Locuitoriloru Ungari si Transsylvani! Voi cari
sunteti drepti patrioti si credinciosi catra Rege, a-
steptu dela bravura, si preste secli aratata nobila

vostra samtire, ca intendendumi mie mana de adjutoriu, voi'a Imperatului si Regelui nostru pre calea paci sa o pociu infintia! Voi cari sunteti amagiti prin idolestile inimi al rebelistilor! acum e clipa de pe urma, a ve intorce catra Regele vostru cu credintie, asia in gratia Domnitoriului, si intermediarea mea ve puteti incredintia. Ear aceia cari aceasta nefericita patrie poffeloru Domnii, si superbiilor vrednice de pedepsa o consecrara, sa 'si afe in mine strinsulu judecatoriu, pentrucá:

Aparare credinciosiloru, iertare indreptatiloru, periclu final Rebellistiloru; acesta 'mi Simbolulu!

Datu in Schönbrunn, Suprem. cuartiru militariu
13. Novembrie 1848.

Principe Windischgrätz m. p.
Caesaro Regescu Mareschalu.

Nr. 63—1848.

Epistola oficiala alui Stefanu Ludovicu Roth cátra
Stefanu Moldovanu.

Hochwürdiger Herr!

Auf dero verehrliche Anfrage ddo. 21. Nov. 1848 Z. 28 habe ich zu erwiedern, dass mir Seine Exellenz blos aufgetragen habe: die sogenannten 13 Dörfer des Kokelburger Comitats, nach gehörigen Einleitungen und Dispositionen, an die beiden anliegenden Schässburger und Mediascher Jurisdictionen aufzuthellen, was denn nun auch endlich geschehen.

Mein Geschäft ist, so zu sagen, beendet, und ich warte nur noch den heutigen Posttag ab, um nach Hermannstadt in den Pacificationsausschuss zu reisen.

Mir würde es sehr angenehm sein in welcher Art und Weise immer, in Ihrer Gesellschaft und in Verbindung mit Ihnen handeln und leben zu können; aber die Aufgabe, um die mich Euer Hochwürden befragen, ist mir nicht gemacht worden.

In aller Hochachtung Eurer Hochwürden
Elisabethstadt am 22. Nov. 1848.

hochschätzender Freund und Diener.
St. L. Roth,
bevollmächtigter Commissär.
(Va urma.)

Nr. II., 1876.

Procesu verbale

alu siedintiei ordinare a comitetului asociatiunei transilvane, tienuta in 8. Februaru 1876 c. n. sub presidiulu dlui Iacobu Bolog'a, in presentia dloru membrii: Pavelu Dunc'a, Davidu br. Ursu de Margine, Iosifu St. Siulutiu, Constandinu Stezaru, Visarionu Romanu, Ioanu Hanni'a, Ioanu Candrea, dr. Aurelu Brote si cu asistenti'a secretariului dr. Daniilu P. Barcianu.

§ 14. Dlu presiedinte dechiarandu siedinti'a de descisa, provóca pe dlu cassariu a'si da raportulu despre starea cassei.

Nr. exhibit. 80, 1876.

Dlu cassariu presentéza deci conspectulu despre perceptiunile si erogatiunile asociatiunei in restempulu dela siedinti'a comitetului dein 15. Ianuariu pana la siedinti'a de astadi.

Dein acestu conspectu se vede, cá s'au incassatu 278 fl. 95 cr. v. a. si s'au erogatu 390 fl.; starea cassei este dara 62,004 fl. 57 1/2. cr.

Spre scientia.

§. 15. Nr. exhib. 81.

Totu dlu cassariu presentéza conspectulu despre starea fondului academiei pre tempulu acestei siedintie, dein care se vede, cá acestu fondu are in proprietatea sa 13,653 fl. 27 1/2 cr.

Spre scientia.

§ 16. In legatura cu conspectulu cassei de sub §. 14. se raportéza in specialu despre banii incursi la fondulu asociatiunei in tempulu deintre susu-numitele siedintie, si anume:

a) cá tace de membrii fundatori si ordinari 210 fl. v. a. (Nr. prot. ag. 44, 53, 63, 64—1876.)

b) tace pentru diplome 7 fl.

c) cá prenumeratiuni la fóia 135 fl. (Nr. prot. ag. 44, 46, 47, 48, 52, 53, 57, 59, 60, 62, 64, 66, 69, 71, 76—1876.)

d) cá interese 5% decadiute in 1/2, 1876 dupa obligatiunile de statu unificate 12 fl. 60 cr. (Nr. prot. ag. 70, 1876) 12 fl. 60 cr.

Spre scientia.

§ 17. In legatura cu conspectulu de sub § 15. se raportéza in specialu despre banii incursi la fondulu academiei in tempulu deintre numitele siedintie, si anume:

a) cá 5% interese decadiute in 1/2, 1876 dupa obligatiunile de statu unificate 16 fl. 90 cr. (Nr. ag. 70, 1876.)

Spre scientia.

§ 18. Nr. exhib. 63, 1876.

In legatura cu cele premergátore dlu cassariu raportéza, cá comunitatea scaunului Sas-Sebesiu in urm'a inscientiarei magistratului orasienescu datu 18. Decembre 1875 Nr. 3461, 1875 si-a descoperitu dorinti'a de a se face membru fundatoru alu asociatiunei, spre care scopu a si alaturatu tacs'a de 200 fiorini v. a.

Cu privire la acést'a dlu V. Romanu face propunerea, cá: 1) se se esprime multiamita pentru zelulu comunitatii scaunului, aratatu facia de asociatiune,

2) se se traduca actele respective dein limb'a germana si se publice in foi'a asociatiunei per extensum.

Dupa o desbatere indelungata asupr'a partii a 2-oa dein propunere, punendu-se cestiunea la votu

Comitetulu decide cu 5 voturi contr'a 3 a nu se publica actele resp. in fóia asociatiunei; éra cu privintia la partea 1-ea a propunerei, comitetulu ia spre cea mai placuta cunoscintia dorinti'a onoratei comunitatii scaonale, esprimandu'si multiamit'a pentru

zelulu, ce dens'a l'a documentatu facia de asociatiunea transilvana si disponendu estradarea diplomei pe numele amentitei comunitati.

§. 19. Nr. exhib. 61, 1876.

Dupa acestea dlu presiedinte róga pre dlu Paulu Dunc'a a raporta despre actele asternute de dlu advocatu Filepp dein Tasnád, privitorie la lasamentulu lui Gallianu dein Ér-kisfalu.

Dein raportulu acesta comitetulu s'a convinsu, cá de asta-data dein lips'a unoru documente inca nu póte face o hotarire definitiva, si primesce propunerea dlui St. Siulutiu, care e urmatóri'a: se se recerce mai intaiu dlu advocatu Filepp a tramite 1) cól'a de pamentu, spre a vedea, dein ce feliu de pamenturi consta possessiunea remasa de repausatulu Gallianu, 2) estrasulu dein cartea fonduara si 3) a da comitetului informatiunile necesarie, déca s'aru aflá cineva se cumpere acea possessiune cu pretiu bunu, si déca da, cumu s'aru poté vinde mai cu pretiu, intréga séu in parcele?

§ 20. Nr. exhib. 73, 1876.

Mai departe dlu presiedinte pune la ordinea dilei raportulu comisiunei alese spre a'si da parerea asupr'a propunerilor subcomitetului desp. cerc. III. Sibiiu de a arangia o espositiune la adunarea generale urmatória si a infientia o gradina de pomeritu in Sibiiu.

Dlu I. Candrea, ca raportoru dandu cetire raportului face in numele comisiunei urmatóriele propuneri:

1) Cu privire la espositiunea intentionata de mentionatulu despartimentu alu asociatiunei nóstre, comitetulu nu póte a nu'si esprima in genere cea mai viua bucuria facia cu idei'a sulevata de nou pentru o espositiune de diferite produse dein intregu raionulu asociatiunei nóstre. Inse cu cata bucuria saluta pe de oparte acésta ideia salutaria a subcomitetului in genere, cu atat'a parere de reu trebuie se marturisésca de alta parte, cá cestionat'a espositiune ar fi nerealisabile pana la procsim'a adunare generala, déca vomu considera tempulu scurtu de abea 6 luni, care aru mai fi la mediulocu pana le acea adunare, ba chiaru nici atata, déca ne vomu gandi cá pana la incunoscientiarea oficiósa a subcomitetului, pana la constituirea comitetului arangiatoriu si pana la incunoscientiarea tuturor subcomitetelor, aru mai trece celu pucinu o luna.

Ba chiaru si déca s'aru pune in lucrare pregatirile pentru o atare espositiune, nu se póte spera, ca intr'unu tempu asia scurtu si-aru ajunge espositiunea intentionata scopulu doritu, de óre-ce mai multe deintre obiectele amentite in grupele aratate de subcomitetu, aru recere spre a se poté gatí si espune mai multu tempu, decatu mai avemu pana la adunarea dein Sibiiu.

Pentru a poté pregatí cu efectulu doritu o espositiune, se cere unu tempu celu pucinu de unu anu de dile, déca voimu, ca idei'a se patrunda pana

la massele poporului, si déca voimu, cá o atare espositiune se represente celu pucinu o mare parte a productelor, inventiunilor, industriei si a artei nationale.

Dein tóte aceste consideratiuni subsemnat'a comisiune are onóre a propune cá: se se recomende la adunarea generala procsima, ca se se combine unu locu potrivit, unde s'aru poté pentru anulu venitoriu realisá o atare espositiune cu ocasiunea adunarei generale, de óre-ce o espositiune de insemnatatea, care de buna séma si sub comitetulu recomandatoriu a avutu in vedere, numai intr'o cetate mai mare, cumu e: Sibiiulu, Brasiovulu etc. s'aru potea face.

Dein aceste motive si dein consideratiunea, cá atari espositiuni numai in anumite intervaluri mai lungi s'aru poté renói cu efectulu intentionatu, comisiunea nu e de acordu cu parerea subcomitetului, ca cu fia-care adunare generala se fia impreunata si o espositiune. Comisiunea crede, cá multu dein 10 in 10 ani s'aru poté impreuná si o espositiune cu ocasiunea adunarei generali, cá-ci espositiuni mai dese aru perde multu dein interesulu, ce-lu manifesta publiculu facia de densele, si nici artele nu facu intr'unu anu unu atare progresu, in catu se merite o espositiune, care de altmintrea mai totu-deaun'a va constá mai multu, decatu aru aduce.

Sum'a proiectata de subcomitetu de 500 fl. se pare cu totulu insuficiente pentru spele necesarie la o espositiune.

Cu privire la pasagiulu alu 3-lea dlu V. Romanu face propunerea, ca totu dein 3 in 3 ani se se arangieze cate o espositiune cu ocasiunea tienerii adunarilor generale, éru dlu Br. Ursu de Margine propune unu intervalu de cate 5 ani. Aceste propuneri dau ansa la o desbatere mai indelungata, dupa carea punendu-se la votu, ceea a dlui Romanu cade cu 6 voturi contra 2; éru ceealalta retragandu-se comitetulu primesce parerea si motivarea comisiunei radicandu o la valóre de conclusu.

§ 21. Urmédia partea a dou'a a raportului comisiunei susu-amentite, privitoria la infientierea unei gradini de pomeritu aici in Sibiiu. In acésta materia comisiunea face urmatóri'a propunere: „Catu privesce infientierea unei gradini de pomeritu, comisiunea propune, cá si pentru acésta incercare a subcomitetului se i se esprime multiamita pentru salutarea initiativa, dara sulevat'a cestiune asia numai i se pare practica si salutaria, déca onorabilulu comitetu aru binevoí a se pune spre scopulu intentionatu in cointelegere cu venerabilulu consistoriu archidiecesanu dein Sibiiu, cá gradin'a de pomeritu destinata pentru invetiatur'a tinerimei studiose la institutulu archidiecesanu gr. or. se servésca totu odata si pentru scopurile asociatiunei; spre care scopu apoi asociatiunea se contribue la acoperirea unei parti a spelelor; éru acea gradina se servésca si pentru initierea docentiloru si altoru interesati dein aceste tienuturi.“

Dupa o desbatere mai lunga si apreciere serioasa a motivelor aduse de dlu raportor

Comitetulu primesce si radica la valóre de concludu propunerea comisiunei, hotarandu totu-odata a se pune catu mai curendu in cointielégere cu venerabilulu consistoriu archidiecesanu spre a promova realisarea gradinei de pomaritu.

§ 22. Secretariulu presentéza 3 conturi despre 24 fl. 54 cr. cá spese pentru tiparirea mai multoru concurse in „Gazet'a Transilvaniei.“

Comitetulu hotaresce a se avisa la cass'a asociatiunei esolvirea sumei amentite dlui redactoru alu „Gazetei Transilvaniei.“

Verificarea acestui procesu verbale se incredintéza dloru membrii: St. Siulutiu, dr. Brote si Vis. Romanu.

Sibiin datulu cá mai susu.

Iacobu Bolog'a m. p. Dr. Daniilu P. Barcianu m. p.
presiedinte. secretariu II.

S'a perlesu si verificatu. Sibiin in 10. Februaru 1876.
Dr. Brote m. p. Siulutiu m. p. V. Romanu m. p.

Nr. III.—1876.

Procesu verbale

alu siedintiei extraordinarie a comitetului asociatiunei transilvane, tiente in 9. Februaru a. c. sub presidiulu dlui Iac. Bologa, fiendu de facia dd. membrii: Paulu Dunc'a, Ioanu Hanni'a, Ios. St. Siulutiu, Vis. Romanu, Const. Stezariu, I. Candrea si cu asistentia secretariului dr. Dan. P. Barcianu.

§ 23. Dechiarandu-se de catra dlu presiedinte siedinti'a deschisa,

Nr. exhib. 87, 1876.

Dlu cassariu face cunoscutu, cá dlu capitanu c. r. dein regim. Nr. 2 Alesandru I., Ioanu Margineanu in Fagarasiu s'au insinuatú cá membru ordinariu alu asociatiunei, depunendu tacs'a de membru si pentru diploma.

Comitetulu iea acésta inscientiare spre placuta scientia, hotarindu a se tramite numitului domnu diploma de membru ordinariu.

§ 24. Dlu presiedinte invita pre secretariulu a raporta comitetului asupra acteloru incurse pana la acésta siedintia, ceea ce se face in urmatoriele:

Nr. exhib. 301, 1875.

Subcomitetulu despart. cerc. I. Brasiovu. asterne protocolulu siedintiei a III., tiente in 21. Nov. an. tr. deinpreuna cu unu estrasu dein raportulu subcomitetului, privitoriu la meritele domniloru recomen dati de subcomitetu spre a castiga diplome de recunoscientia.

Dein acestu raportu se vede, cá:

1) dlu B. Baiulescu are meritulu de a se numi infientiatorulu asociatiunei meseriasiloru romani dein Brasiovu;

2) dlu George Sioneriu, parochu in Saschizu, a tramisu la Brasiovu 18 copii, pentru cá se se asiedie la meserie; si

3) dlu Teodoru Popu, invetiatoriu in Branu, a tramisu preste 10 copii la meserie si la scóla in Brasiovu.

Mai departe arata protocolulu numitei siedintie, cá s'au infientiatu agenture comunale in Rotbavu, Maghierusiu, Apati'a, Feldióra si Prejmeru.

Deci se propune, si comitetulu primesce si radica la concludu, cá in conformitate cu decisiunea adunarei generale dela Dev'a Nr. prot. XXXI. dein siedinti'a a II-a, se se tramita dloru B. Baiulescu, George Sioneriu si Teodoru Popu diplomele de recunoscientia; éru catu pentru punctulu dein urma, comitetulu iea cu placere spre scientia infientierea agentureloru comunale in numitele comune.

§ 25. In legatura cu concludulu premergatoriu dlu presiedinte face intrebarea, cá numitele diplome se se faca in forma de decrete, eara dlu I. Hanni'a propune a se tipari blanchete de diplome, cari voru poté servi si cu alte ocazioni spre scopulu aratatu.

Dupa o scurta desbatere,

Comitetulu primesce propunerea dlui I. Hanni'a.

§. 26. Nr. exhib. 302, 1875.

Comisiunea tipografiei archidiecesane dein Sibiin prin harti'a sa data 8/20 Marte a. tr. presentata comitetului in 11. Decembre a. tr. comunica hotarirea sa de a tipari in fói'a „Telegrafulu romanu“ concursele escrise de comitetu, fara tacs'a de insertiune.

Se iá spre placuta scientia.

§. 27. Nr. exhib. 306, 1875.

Dlu avocatulu Lazaru Petco dein Dev'a, cá representante alu asociatiunei in pretensiunea ei facia de mas'a repausatului Ioanu Piposiu, tramite o obligatiune de statu despre 450 fl. si unu pachetu sigilatú cu mai multe bucati de auru dein Pianulu de susu, testate asociatiunei de catra repausatulu Ioanu Piposiu. Totu odata alatura si decretulu de asignare alu judecatoriei de acolo, cuientantia despre solvirea competentiei de transcriere la perceptoratul dein Dev'a si espensariulu seu in suma de 29 fl. v. a.

Comitetulu primesce cu multiamita obligatiunea si pachetulu, recéca in sa pe dlu avocatulu L. Petco, cá se midiolocásca dein partea diregatoriei comp. 1) constátarea in dosulu obligatiunei insasi, trecerea ei in proprietatea asociatiunei; 2) cá se tramita cól'a de solvire; 3) cá se raportedie comitetului, ce s'a facutu cu bibliotec'a repausatului, carea inca s'a testatu asociatiunei.

Bucatile de auru se transpunu bibliotecariulu spre a se pastra in cass'a Wertheimiana; éra spesele advocatiali in suma de 29 fl. se avisédia la cassa spre a se esolvi dlui avocatulu Petco.

§ 28. Nr. exhib. 307, 1875.

Subcomitetulu despartimentului cerc. II. Fagarasiu, asterne protocolulu adunarei generale a despartimentului, tiente in 26. Septembre a. tr. la Voila, deinpreuna cu 80 fl. cá tacs'e de membrii vechi si ajutatori, incassate la acea adunare, cu ratiociniulu

despre spesele subcomitetului dein anii 1872—1874 si cu preliminariulu de bugetu pe an. 1875/6.

Comitetulu decide a se incredintiá dlui cassariu spre a face revisiunea socoteleloru si a preliminariului pana la siedinti'a urmatória.

§. 29. Nr. exhib. 313, 1875.

Subcomitetulu despartiemntului cerc. X. Clusiu, asterne procesele verbale ale adunarei generale a despartiemntului tienuta in Mociu in 26. Octobre a. tr., ale siedintieloru lunarie dein 18. Iuliu, 2. Augustu si 5. Decembre si ale siedintiei extraordinarie dein 10. Augustu, deinpreuna cu 49 fl. incassati la adunarea generale.

Dein acésta suma 20 fl. suntu ca tace delamembrii noi: Vasilie Nestoru, subjude reg. in Clusiu; Lucianu Campianu c. r. capitanu in Clusiu; Ieronimu Bozacu, cancelistu la judecatoria in Mociu si Simeonu Moldovanu, clericu absolutu; eara 24 fl. cá interesuriu pro 1874/5 dela dd. membrii fundatori Anani'a Trombitasiu si Iacobu Mog'a de F. Kohér, pana la cea mai curenda deponere a tacselor de cate 200 fl.

Mai departe contienu protocólele subcomitetului aratari despre nisce proiecte, pre care subcomitetulu are de cugetu a le face si adeca:

- a) proiectu pentru infientierea unei „Reuniuni economice bancale,“ acomodate poporului de pe campia;
- b) proiectu pentru infientierea unei reuniuni pentru infrenarea poporului dela beutura de vinu-arsu.
- c) recunóscerea necesitatii de a infintiá bibliotece romane tienutale.

Pentru facerea proiectelor resp., subcomitetulu cere incuvientierea comitetului si retransmiterea proceselor verbale, asternute comitetului.

Comitetulu iá spre placuta scientia inscrierea de membrii ordinari noi a numitiloru domni si dispune transmiterea diplomelor respective; éru catu pentru diplom'a de membru fundatoru, ceruta dein partea subcomitetului pentru dlu Iacobu Mog'a de F. Kohér, ea se va transmite dupa ce numitulu domnu va fi depusu tacs'a intréga de 200 fl.

Cu privire la proiectele intentionate,

Comitetulu apróba in principiu ideia proiectelor de sub pct. b) si c); doresce in sa, cá ele se se faca catu mai curendu si se se puna in lucrare; eara catu pentru proiectulu de sub a) la propunerea dlui V. Romanu,

Comitetulu dechiara, cá nu se tiene de competentia comitetului a aprobá séu desaprobá infientierea unui institutu de banca, ci acést'a cade in competentia judecatoriei resp. a statului.

In sfersitu cu privire la pasagiulu ultimu,

Comitetulu decide a se transmite subcomitetului o copia de pe protocólele siedintieloru densului, avendu pe viitoriu a ingrigi elu insusi de copiele protocóleloru, ce voiesce a le pastrá in archivulu subcomitetului. Cu privire la unele puncte referitorie la banii administrati de subcomitetu, protocólele subcomitetu-

lui se incredintiédia dlui cassariu spre a raportá in siedinti'a urmatória.

§ 30. Nr. exhib. 316, 1875.

Dlu Nicolau Neamtiu, studinte la politechnica in Vien'a, cere unu imprumutu de 150 fl., pe cari se deobliga a-i reintórcce asociatiunei dupa absolvirea cursuriloru.

Nefiendu in preliminariulu budgetului prevediutu unu casu cá acesta si de órece nici cass'a nu are sum'a ceruta disponibilu,

Comitetulu nu se afla in positiunea de a satisface cererei dlui N. Neamtiu.

§ 31. Nr. exhib. 317, 1875.

Dlu secretariu L. Georgie Baritiu tramite comitetului 188 esemplaria brosiurate dein „Transilvania“ dein an. 1875 si se róga cá comitetulu se dispuna descarcarea computului seu de numerulu acelor esemplarie. De asemenea tramite mai multe carti si diurnale, incurse la redactiunea Transilvaniei, specificate in unu catalogu alaturatu, si cere in sfersitu a-i se asiguá sum'a de 150 fl. spre acoperirea speselor tipografiei, facute pana in 31. Decembre 1875.

In legatura cu acestea secretariulu alu II. aduce la cunoscutiua on. comitetu, cá avisandu-se prin o epistola privata a dlui Baritiu, necesitatea de a plati lucratoriloru dein tipografia si pe numeru dein anulu curentu, prin ceea-ce sum'a de 150 fl. aru trebui se se urce la 200 fl., si intetiendu-se prin unu telegramu prezentatu sub Nr. 72 datu 6. Fauru a. c. transmiterea sumei numite, buroulu a dispusu indata avisarea sumei de 200 fl. la adres'a dlui Baritiu, ceea-ce s'a si intemplatu in 7. Fauru a. c.

Cu ocaziunea transmiterei contului curentu alu redactiunei de pe an. 1875, prezentatu in 8. Fauru Nr. 77, dlu Baritiu arata necesitatea de a se urcá sum'a ceruta la 240 fl., deci se propune, si comitetulu decide 1) a se incredintiá revisiunea cartiloru si diurnaleloru tramise de redactiune, dlui bibliotecariu si secretariului; éru revisiunea contului curentu de pe anulu 1875 dlui cassariu alu asociatiunei; 2) a se dá buroulu absolutoriu pentru pasulu facutu si a 3) a avisá la cass'a asociatiunei inca 60 fl., asia daru preste totu 300 fl. v. a. a conto sumei preliminate pentru acoperirea speseloru foiei „Transilvania.“

§ 32. Nr. exhib. 318, 1875.

Secretariulu societatii „Törtelenmi társulat“ dein Buda-Pesta multiamesce in numele societatii pentru actele si productele literarie, tramise societatii in urm'a decisiunei comitetului dein siedinti'a dein 7. Decembre a. tr. pct. 176, si transmite in schimbu scrierea periodica „Százodok“ a numitei societati.

In legatura cu acést'a se aduce la cunoscintiua comitetului, cá in conformitate cu conclusulu comitetului dein siedinti'a numita s'a dispusu dein partea buroulu transmiterea foiei „Transilvania“ dein anulu curentu la adres'a numitei societati.

Spre scientia.

§ 33. Nr. exhib. 325, 1875.

Efori'a scólei centrale dein Voil'a, careia pe bas'a conclusului comitetului dein siedinti'a dein 2. Fauru a. tr. i s'a acordatu, cá si celoru-lalte scóle granitieresci, „Transilvani'a“ cu pretiu scadiutu, se róga a-i se tramite Nr. 1—12 si 14 dein a. tr., pre cari nu i-a primitu.

Se increde secretariului spre efeptuire dupa mesur'a numeriloru disponibili dein esemplariele de reserva.

Nr. exhib. 1, 1876.

Dlu Ioanu Micu dein Vaideiu se róga a i se tramite in locul esemplariului perdutu dein diploma, unu altu esemplariu, spre care scopu alatura si tacs'a de 1 fl. v. a.

Comitetulu decide a i se tramite diplom'a ceruta. § 35. Nr. exhib. 26, 1876 si 42, 1876.

Junimea studiósá dela academi'a reg. ung. de montanistica si forestiera dein Schemnitz si corpulu invetiatorescu dela scól'a normale dein Monoru se róga a li se tramite „Transilvani'a“ pe 1876 gratis.

Se iá spre scientia cu aceea, cá se avisedie redactiunea fóiei a espedá fóia la adresele respective. § 36. Nr. exhib. 45, 1876.

Dlu advocatu B. Harsianu dein Abrudu, caruia i s'au tramisu dein partea comitetului nisee hartii menite spre a se aduce la cunoscinti'a subcomitetului despartimentului dein acele parti, arata, cá inca nu s'a constituitu pana acuma nici subdespartimentulu, nici subcomitetulu si 'si esprima dorinti'a, ca comitetulu se faca dispositiunile necesarie, pentru ca acésta lipsa se se implinésca.

Comitetulu decide a se incredintia afacerea acésta presiedintelui asociatiunei.

§ 37. Se comunica comitetului, cá au intratu pentru bibliotec'a asociatiunei urmatóriele carti resp. diurnale:

1) „Századok“ fóia periodica a societatii „Tör-ténelmi társulat“ fasc. I. 1876.

2) Calendariu pe an. 1876, edatu de societatea pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovin'a an. III., Cernautiu;

3) Revista contemporana, anul III., Nr. 8, 1875.

4) „Predicatoriulu saténului romanu“ de Pop'a Nicolae F. Negrutiu, Clusiu, cursulu II. an. 1876 fasc. I.

5) „Cartile saténului romanu“ scriere periodica de Pop'a Nicolae F. Negrutiu, cursulu I, 1876 cartea I.

b) „Lumea noua“ diurnalu humoristicu, red. de Nicolae F. Negrutiu, Clusiu Nr. 1, 1876.

7) Dela c. r. academia de sciintie in Vien'a.

a) Raporturile siedintieloru clasei philos. istorice, tomulu 57 fasc. 2, 3; tom. 58 fasc. $\frac{1}{2}$ 3. tom. 74. fasc. 1, 2, 3; tom. 77. fasc. 1, 2, $\frac{3}{4}$, tom. 78. fasc. 1. registru I—LXX.; tom. 75. fasc. 1—3; tom. 76. fasc. $\frac{1}{2}$ —3.

b) raporturile siedintieloru clasei scientieloru esacte 1868 p. I. Nr. 1, 2, 3; p. II. Nr. $\frac{1}{2}$ 3, 1873

p. I. Nr. $\frac{6}{7}$; p. II. Nr. $\frac{4}{5}$, $\frac{6}{7}$; p. III. Nr. 1—5, 1876 p. I. Nr. 4—7; p. II. Nr. 4—7. p. III. Nr. 1—5. $\frac{6}{7}$ 1873. p. I. Nr. 8—10. p. II. Nr. $8\frac{9}{10}$; p. III. Nr. 6— $8\frac{9}{10}$ 1874. p. I. Nr. 1, 2, 3. p. II. Nr. 1, 2, 3.

c) Memorabilile clas. scientieloru esacte tom. XXVIII. si tom. XXXIII.

d) Archivu pentru cunóscerea isvoareloru istoriei austriace tom. 39 fasc. 2; tom. 50. fasc. 2; tom. 51 fasc. 1. tom. 52. fasc. 1. tom. 51. fasc. 2. registru p. tom. I—L.

7) „Scól'a romana“ fóia pedagogica, red. de Ioanu Candrea si B. Petri in Sibiu.

Tóte aceste resp. diurnale comitetulu le primesce cu multiamita si decide a se avisa redactiunea fóiei „Transilvani'a“ a tramite acésta fóia in schimbu on. redactiuni a „Predicatoriului saténului romanu“ si „Scólei romane“, éra academiiei c. r. de scientie dein Vien'a a se esprima multiamit'a comitetului.

Sibiu, datulu cá mai susu.

Verificarea acestui procesu verbalé se incredintéza dloru membrii: St. Siulutiu, dr. Brote si Vis. Romanu.

Iacobu Bolog'a m. p. Dr. D. P. Barcianu m. p. presiedinte. secretariu II-lea.

S.a. perlesu si verificatu. Sibiu in 10. Februaru 1876. Siulutiu m. p. Dr. Brote m. p. V. Romanu m. p.

Publicarea baniloru incursi

la fondulu asociatiunei pe tempulu dela siedinti'a ordinaria a comitetului din 6. Decembre 1875 pana la siedinti'a din 9. Februaru 1876.

I. Dela dn. Georgiu Filepu advocatu in Tasnad, tacsá de membru ord. pre $187\frac{4}{5}$ 5 fl. Dn. Nicolau Siustai, presiedinte la trib. reg. Sighisióra, tacsá de m. ord. pre $187\frac{5}{6}$ 5 fl. Dn. Georgiu Baciú, comerciantu, Orastia, tacsá de m. ord. pre $187\frac{4}{5}$ 5 fl. Dn. Ioanu Tieranu, protopresbiteru, Lipova, tacsá de m. ord. pre $187\frac{4}{5}$ 5 fl. Dn. Moise Brá-nisce, archivariu, Cincu mare, tacsá de m. ord. pre $187\frac{5}{6}$ 5 fl. Dn. Demetriu Munteanu, subjude reg., Campeni, tacsá de m. ord. pre $187\frac{5}{6}$ 5 fl. Dn. Stefanu Borgovanu, c. r. capitanu, Alb'a-Iuli'a, tacsá de m. ord. $187\frac{5}{6}$ 5 fl.

II. Prin subdespartimentulu cerc. II., Fagarasiu, cu ocasiunea adunarei generale a despartimentului, tienuta la Voil'a s'au incassatu:

Dela dn. Ioanu Florea, asesoru orfanalu, Fagarasiu, tacsá de m. ord. pre $187\frac{2}{3}$ 5 fl. Dr. Georgiu Boieriu, locotenente super., Vadu, tacsá de m. ord. pre $187\frac{1}{2}$ si $187\frac{2}{3}$ 10 fl. Dn. Georgiu Popu Grideanu, pretoru, Vistea infer. tacsá de m. ord. pre $187\frac{4}{5}$ 5 fl. Comunitatea Ucea infer. tacsá de m. ord. pre $187\frac{2}{3}$ 5 fl. Dn. Georgiu Negrea, controloru, Fagarasiu, tacsá de m. ord. pre $187\frac{2}{3}$ 5 fl.

Cá tacsé de membrii ajutatori:

Dela comunitatea Corbi 5 fl.; din partea altoru binefacatori si anume: dela familiile nobile din Voila 5 fl.; mai multi locuitori din com. Voila 26 fl. 95 cr.; Maria Popu Grideanu, Vistea infer. 1 fl. Iosifu Cristea, Vistea infer. 1 fl. Moise Negrea parochu, Pasiorta 1 fl. Ioanu Sierbanu proprietariu, Voila 1 fl. Ioanu Borzea invetiatoriu, Voila 1 fl. Daniilu Pandrea, directoru scolariu, Voila 1 fl. Georgiu Vass, invetiatoriu 1 fl. Nicolau Paleriu, proprietariu, Voila, 50 cr. Iositu Gaboru, proprietariu, Voila 20 cr. Ilia Gaboru, jude

comunala, Voila 1 fl. Laurianu Negrea, juristu, Posiorta 50 cr. Ioanu Borzea, economu, Voila 20 cr.; Georgiu Dabila, invetiatoriu, Voila 60 cr. Comunitatea Posiorta 2 fl. Vasiliu Popu, economu, Voila 40 cr. Samuilu Popu, economu, Voila 20 cr.

Totu prin acestu subdespartimentu s'au mai trimisu: Dela dn. Ioanu Margineanu, c. r. capitanu tacsă de m. ord. nou pre 187⁵/₆ 5 fl. si pentru diploma 1 fl. Dn. Nicolau Recsey, revisoru district. tacsă de m. ord. pre 187⁴/₅ 5 fl. Dn. Ioanu Codru Dragusianu, vice-capitanu tacsă de m. ord. pre 187⁴/₅ 5 fl.

III. Prin subdespartimentulu cerc. X. Clusiu, au incursu dela adunarea generala tienuta la Mociu in ²⁶/₁₀ 1875.

Dela dn. Anania Trombitasiu, proprietariu ca interesuriu pre 187⁴/₅ pana la depunerea tacsă de membru fundatoru 12 fl. Dn. Iacobi Moga de F. Köher, proprietariu, ca interesuriu pre 187⁴/₅ pana la depunerea tacsă de membru fundatoru 12 fl. Dn. Lucianu Campianu c. r. capitanu, Clusiu, ca membru nou tacsă pre 187⁵/₆ 5 fl. Dn. Ieronimu Bozocu, cancelistu la judecatoria ca m. ord. nou tacsă pre 187⁵/₆ 5 fl. Dn. Simeonu Moldovanu, clericu abs. ca m. ord. nou tacsă pre 187⁵/₆ 5 fl. Dn. Teodoru Dumbrava, proprietariu Buda-telecu tacsă de m. ord. pre 187⁴/₅ 5 fl.

Ca ajutorie au incursu totu la acăsta adunare generala: Dela dn. Nicolau Moldovanu, parochu gr. or. in Mociu 1 fl. Dn. Ioanu Sapunescu, notariu, Buda-telecu 1 fl. Dn. Ioanu Dănu, sub-medicu, Mociu 2 fl. Dn. Anania Trombitasiu, proprietariu 3 fl.; in urm'a unei colecte facute de dn. parochu Nicolau Popu din Sas-Fenesiu 4 fl.

IV. Au mai incursu de a dreptulu la comitetu: Dela comunitatea scaunului Sas-Sebesiu, tacsă de membru nou fundatoru 200 fl. Dn. B. Dragusiescu, Ploiesci (Romania) tacsă de m. ord. pre 187⁵/₆ 5 fl. Dn. dr. Ioanu Moga, medicu, Sibiu tacsă de m. ord. pre 187⁵/₆ 5 fl. Dn. Nicolau Popu parochu in Siardu, tacsă de m. ord. pre 187²/₃ 5 fl. Ca tacsă pentru diplome: Dela dnii P. Petrescu, dr. Maioranu med. milit., Eugenu Brote, Demetriu Comsia profesoru Sibiu; Ioanu Hentesiu parochu, P. Predovicu, parochu, Ocna, cate 1 fl., incassati prin subcomitetulu despartimentulu II. Sibiu.

Pentru fondulu academiei romane de drepturi au incursu prin subdespartimentulu cerc. II. Fagarasiu dela dn. Georgiu Popa, maioru c. r. in pens. Recia ducala 8 fl.; dela comunele Recia ducala si Recia telechiana la olalta 8 fl.; dn. Ioanu Florea, aesoru orfanalu Fagarasiu a dou'a rata din sum'a subscrisa in 8/20 Ianuariu 1872 10 fl. dn. Nicolau Recsey, Fagarasiu a 3-a ultima rata de 5 fl.

Sibiu in 9. Februaru 1876.

Dela secret. asoc. trans.

Publicatiuni literarie.

I. Conformu conclusului adunarei generala a asociatiunei, dela Naseudu din 1870, p. XVII. post. 2. si in legatura cu decisiunea comitetulu din siedinti'a de astadi, se escrie de nou concursu cu terminu pana in 31. Decembre 1877 pentru elaborarea unei carti agronomice.

Conditiiunile pentru numit'a lucrare sunt:

1. Opulu acesta se tractadie despre toti ramii economiei de campu, cu folosirea rezultatelu celor mai noue ale scientiei, inse cu privire la recerintiele patriei năstre, formandu unu volumu de 20—25 cōle tiparite, octavu mare.

2. Se infacisiedie prin ilustratiuni, in testu sėu pe foi deosebite, instrumentele si machinele cele mai probate din re-

sortulu economiei, precum si manipulatiunile mai insemnate din deosebite ramuri ale economiei.

3. Se tractadie in modu corespundietoriu si despre industria agricola si modulu introducerei la poporul nostru.

4. Opulu se fia intocmitu pentru instructiunea scolara si privata.

5. Se fia scrisu intr'o limba pe catu se pōte de populara si corecta, in specialu terminii tehnici se fia esplicati, unde e de lipsa chiaru si prin circumscieri, numai ca se pōta fi intielesi.

Pentru opulu lucratu dupa conditiunile indegetate in pp. 1—5 s'a fixatu unu premiu de 500 fl. v. a.

Manuscriptele se fia scrise legibilu si de mana straina. In fruntea loru se stea o devisă (motto), ęrasi scrisa de mana straina.

Pe langa manuscriptu se se alature si o scrisōre pusa sub cuverta, sigilata cu unu sigilu, ce nu contine initialele auctoriului, si portandu pre adres'a dinafara devis'a manuscriptulu resp. ęrasi scrisa de mana straina. In laintrulu scrisōrei autoriulu se va numi pre sine.

Din siedinti'a ordinaria a comitetulu asociatiunei transilvane, tienuta la Sibiu in 17. Ian. 1876 c. a.

Iacobi Bolog'a, presiedinte. — D. P. Barcianu, secretariu alu II.

II. Conformu conclusului adunarei generala dela Naseudu din 1870, de sub p. XVII. pos. 8 si in legatura cu decisiunea comitetulu din siedinti'a de astadi, se escrie de nou concursu pentru elaborarea celei mai bune carti de igien'a populara, cu terminu pana in 31. Decembre c. a.

Conditiiunile sunt:

Opulu se fia in tōta privinti'a corespundietoriu trebuintelu poporulu nostru si cu deosebire se se arate intr'in-sulu si relele urmari ale abusarei cu beuturi spirituōse.

Premiulu este de 50 galbeni. Manuscriptele se fia scrise legibilu si de mana straina, in fruntea loru se stea o devisă, (motto) ęrasi scrisa de mana straina.

Pe langa manuscripte se se alature si o scrisōre pusa sub cuverta, sigilata cu unu sigilu cu initiale straine de ale autorulu, si portandu pe adres'a din afara devis'a manuscriptulu resp. ęrasi scrisa de mana straina. In laintrulu scrisōrei autoriulu se va numi pre sine.

Din siedinti'a ordinaria a comitetulu asociatiunei transilvane, tienuta la Sibiu in 15. Ianuariu 1876 c. a.

Iacobi Bologa mp. presiedinte. — D. P. Barcianu mp. secretariu alu II-lea.

Cartea II. din „Cartile Sateanului romanu“ cuprinde: „Hor'a unirei“ de Alesandri. „Inceputulu si istori'a Rom.“ (urmare) de T. Petrisoru. „Despre causele seraciei poporulu rom. urmarile ei si incercarea de a le delatura (urmare) de Axentie Severu. „Cuventele de despartire ale Cupei, Stanginului si Pondului“ (dela tieranulu rom.) si „Invetiaturi“ Pre invelitōre cuprinde deosebite anuncie si respunsuri.